

ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ ВАЛЮТНИХ ОПЕРАЦІЙ

Діяльність суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності пов'язані з надходженням іноземної валюти, податків та зборів до бюджету України. Тому організація відповідного обліку цих операцій є актуальним для кожного суб'єкта ЗЕД. Всі операції, в тому числі в іноземній валюті, в бухгалтерському обліку відображаються у гривнях. Деякі підприємства намагаються застрахуватися від можливих втрат, пов'язаних із коливанням курсу валюти, чи принаймні їх мінімізувати, задля чого ціну в договорах купівлі-продажу товарів часто встановлюють в еквіваленті іноземної валюти, навіть якщо йдеться про договори, які не є зовнішньоекономічними.

Однак, під час визнання операцій в іноземній валюті, суми в інвалюті слід перераховувати у гривні із застосуванням курсу НБУ. У певних випадках після первісного визнання таких операцій в обліку, компанія має визначити курсові різниці.

Курсова різниця – це різниця між оцінками однакової кількості одиниць іноземної валюти при різних валютних курсах НБУ.

Відповідно до п. 4 П(С)БО 21, курсові різниці розраховуються лише за монетарними статтями:

- валюта на рахунках;
- валютні зобов'язання за оприбутковані товари, отримані роботи й послуги;
- валютна заборгованість за відвантажені товари, надані послуги й роботи;
- заборгованість за валютним кредитом;
- заборгованість за поворотною фінансовою допомогою у валюті;
- непогашена заборгованість перед підзвітною особою за затвердженими витратами у закордонному відрядженні тощо.

До немонетарних статей належать будь-які аванси у валюті – отримані чи перераховані. Така заборгованість в момент погашення обліковується за курсом НБУ на момент отримання (надання) авансу.

Згідно з п. 5 П(С)БО 21, операції в іноземній валюті під час первісного визнання відображаються у валюті звітності шляхом перерахунку суми в іноземній валюті із застосуванням валютного курсу на початок дня, дати здійснення операції (дати визнання активів,

зобов'язань, власного капіталу, доходів і витрат). Підприємство може операції з безготівкових розрахунків в іноземній валюті відображати у валюті звітності у сумі, визначеній у документах банку, з урахуванням особливостей застосування банком валютного курсу на дату здійснення операції, у разі якщо це не суперечить вимогам податкового і митного законодавства в частині застосування валютного курсу.

Визначення курсових різниць за монетарними статтями в іноземній валюті проводиться на дату балансу, а також на дату здійснення господарської операції в її межах або за всією статтею (відповідно до облікової політики). Для визначення курсових різниць на дату балансу застосовується валютний курс на кінець дня дати балансу. При визначенні курсових різниць на дату здійснення господарської операції застосовується валютний курс на початок дня дати здійснення операції. Підприємство може здійснити перерахунок залишків на кінець дня за монетарними статтями в іноземній валюті, за якими протягом дня здійснювались господарські операції із застосуванням валютного курсу, встановленого на кінець цього дня.

Курсові різниці розраховуються на дату балансу та на дату здійснення господарської операції. Курсові різниці від перерахунку монетарних статей відображаються у складі інших операційних доходів або витрат.

З кредиторською заборгованістю навпаки – курсова різниця включається до витрат, якщо курс гривні зменшився. Якщо офіційний курс до відповідної іноземної валюти зріс, то курсова різниця включається до доходів.

Таким чином, інформація про доходи узагальнюється на субрахунку 714 «Дохід від операційної курсової різниці», інформація про витрати на субрахунку 945 «Втрати від операційної курсової різниці».

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Вплив змін валютних курсів: Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 21, затверджений наказом МФУ від 10.08.2000 № 193 (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0515-00>